

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, L. Doedes, P. L. Dubourcq,
G. D. Jordens, J. F. Ligtenberg, Ch. J. I. M. Welter.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.
De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Naar de Opera.

Die avond zou er Carmen gegeven worden en hij had gevraagd of ze mee ging. Hij had gewacht tot d'r Vader uit de stad ging. Die had altijd zooveel driftige zwarigheid als ie om Miesje kwam.

D'r Moeder had 't heel best gevonden — ze vond 't altijd wel aardig als jongelui werk van d'r maakten. En Jack kon ze al zoo lang. Hij was zoo goed voor allen. O! ze vertrouwde hem wel met Mies. Ze geloofde zeker, dat hij 'n „edele” jongen was — wel wat weinig conventioneel — en ze hoopte . . .

„Ga je mee Miesje?”
„O ja Jack! heel graag” . . .
„Toe haas-je dan! 't Is al tijd”
„Ja! ja! ik kom” . . .

En toen gingen ze samen weg. En de deur sloeg toe. O wat waaide 't, hè! En hij nam haar tegen zich aan: „Allo! Miesje!” En zij: „Zeg! vin je 't geen leuk weer? Jack!” Wat moes-je schreeuwen, zeg!

O nee maar, d'r dolman — zoo'n Meisjes-riddertje! met 'n dolman wat vloog die op! En de wind, die stond zoo bol in d'r rokken, dat je de beenen zag. Wat liepen ze voorover tegen de wind . . . En wat lekker, zoo samen, hu! wat barbaarsch lekker! Zoo dicht samen . . .

Kijk de straatlantaarns! 's jonge! ze waaien haast uit, wat dansen de flammen. Rëkketëkketëk! Hagel! Au! wat pijnpuntjes op je gezicht. Maar wel leuk!

Hoor je de wind? hoé! voel je 'm blazen? Nee, voel je 'm gieren, slierelieren . . . Toe maar! Hup! allee! al-lée! Al harder! Nu brullend: bulderdebulder!! Rëkkëtkëkkëk! . . . Hieie! . . . Vwié! . . .

Ringkinkink, da's 'n ruit he! Rëtëtëk . . . pàts, da's 'n pan . . . Hoor je 't gekletter? Boe! Wa'n vieze modder . . . Pas op, 'n plas, 't spettert. Wat slobberen w'r door. Hoe-oe! Wat flekkert 't licht in de gracht. 't Water klokkert tegen 't trapje — Komen we 'r wel, zeg! . . . Hoeoe . . . Boè . . .

„Koetsier!”

Daar ha'je 't bakje, met de vent op de bok, die nu opdook uit z'n oliejas. 't Paard d'r voor — wat 'n ellende! — 't stond daar mager, nat en klefferig — 't rookte, 't snoof damp; de modder kledderde . . .

„Koetsier!” — en hij zei wat: de Opera! . . .

Ze stapten in en daar rolden ze. Wat 'n gekëk op de keien. 'n Echt bakje in de pis. Daar sjouwde 't. Geen weer? Juist weer! sjouwen meneertje, dat is 't! Ja dat is 't — dikwijls . . . En óók heel prettig! Kijk daar stond 't schuin tegen 'n brug te knollen. Pas [toch op vent, zoo-met-een dondert de heele santepeti. Hobbeldehop! Hoèpla! En d'r weer af . . . „De bruggetjes op en af” . . .

En in 't bakje, dol hadden ze wat gepraat, niet veel. Ze waren te gelukkig, te levend. Ze voelden zich heelemaal zoo heerlijk leuk in de schemerige intimiteit van schaduw en licht, daar naast mekaar, veilig, innig, lekker, waar de regen slierde tegen de raampjes. Ze voelden zich daar met en voor mekaar zonder verleden, zonder toekomst of als eenige toekomst: „de Opera!” Hij had 'z'n' arm zoo even om d'r heen, dat ze 't flauw merkte, maar toch zalig vond. Ze lachten leuk als ze 's door mekaar sjokten bij

'n hos. Ze zeien heel gewone en zoomaré dingen, van dat 't buiten toch zulk heerlijk bar weer was — die regen zeg! — zag je hoe m'n hoed haast afvloog — ja! en die parapluie! je was gewoon de lucht ingegaan —

. . . De Opera . . .

En toen hij op eens een Visioen van Róem: hij Artist, zij Tragédienne . . . De Opera! . . . En hij zich richtend fier en zijn stem hóóg uit — Torreador! — en zij hem antwoordend luid, schèl, schèrp . . . Carmen! . . .

C. V.

Lezers!

Eens sprak ik een man, en het was over den dood dat wij spraken. En als ik hem vroeg of hij de dood verkoos boven 't leven antwoordde hij: „Ja”. En toen ik hem vroeg waarom, zeide hij: „Omdat het daar goed is: er is er nog nooit een uit de dooden weergekeerd tot de levenden”. Deze spotrede echter bevat waarheid. Niemand heeft nog ooit zich weer tot de levenden willen maken; want noch is 't leven één groot geluk, noch ook één groote smart; maar 't is beiden en zoo gelijk aan den dood. En als nu 't leven één geluk was voor den mensch, welk een ontzettende smart moet de dood voor hem dan niet zijn. Als 't nu was één smarte, wat is dan beter dan de dood, de absolute dood? Leef uw leven, omdat ge bang zijt voor den dood en . . . zoolang ge er bang voor zijt. Ik zeg u geniet het zelve; maar bovenal wees verstandig in uw genot; want de dood zou u wenken en uw rust zou geweken zijn: die te veel geniet boet reeds daarvoor in 't leven en misschien boeten zijn arme kinderen dubbel.

Alzoo: geniet van 't leven, zoolang ge er genoeg in scheidt. Ik roep 't u nog eens toe: geniet het! En nog eens zeg ik u: doet het met verstand; want, wee u, zoo ge u vergaapt aan te groote uitspattingen. Het leven geeft het u met rente terug, indien 't eenigszins kan.

Hij die een vrouw gebruikt, vindt genot in het vleesch; maar hij, die haar te veel gebruikt, vindt verderf in het vleesch.

Hij, die den drank gebruikt, geniet van het leven; maar hij, die hem te veel gebruikt krijgt een zieke ziel, omdat zijn lijf heeft geleden en omdat zijn geest is geschokt. Want houdt ook vooral uw geest hoog! Het verstand hebt ge noodig om goed te genieten al het genot, dat het leven u scheidt.

Ook zeg ik niet: hebt ganschelijk geen gemeenschap met een vrouw, omdat ze uit u haalt uw beste krachten; maar geniet van haar, zoolang gij die krachten toch te over hebt: uw verstand zal u dat zeggen; doch past op dat u de duivel daarbij geen loer draait, want hij is glad als een aal en kruipt binnen de geheimste hoekjes van uw alleen-zijn.

Ook zal men van mij zeggen, dat ik laag ben en geen hart heb; maar waar is, bij God, een hart te vinden anders dan in ieder mensch zelf. Hiervan kan men zeggen hij heeft het zelve of hij heeft het niet; maar het iemand aanpraten dat kan men niet. Waar uw schat is, daar zal uw hart zijn. Een iegelijk, die zijn schat ziet in den wijn, heeft ook zijn hart daarin. Men kan er over praten, om liegen, om zeuren; men kan hem leeren, dat 't leelijk is; men kan hem zeggen dat hij slecht doet: zijn hart zit in den wijn en gaat daar niet uit, zoolang hij zich zelf blijft.

Maar een ander zal zeggen: „dan moet die man veranderen”. Welaan, maar hoe dan? Dan moet hij toch zeker weer gevormd worden naar een „Musterbild”, zooals

Jezus, Boedha of Mahommed. Maar dit begrip is eng en zal verdwijnen, omdat men wijder uit gaat zien.

Niet één mensch is volmaakt; doch zij zijn het allen, ieder voor zich.

Dat dan eens die banvloek uit het paradijs worde opgeheven! Die banvloek, dewelke ons doemt te zijn allen gelijk God, kennende het goed en het kwaad. Hierdoor is 't, dat de eerste mensch uit het paradijs verdreven werd; zoo staat het in den bijbel en dit terecht.

Deze woorden nu voorspellen u geen paradijs onder deze voorwaarden of onder gene. Geenszins! Het leven is geen hemel, geen paradijs, evenmin is het een hel. Het leven is het leven, aanschouw het slechts, geniet hetzelfde en leg u aan 't eind er van tevreden ter ruste.

Deze dingen nu zijn niet even zoovele nieuwigheden; maar het zijn dingen uit alle tijden, die ik u nogmaals herhaal, opdat gij ze niet zoudt vergeten; want zij geven rust in het leven voor rust in den dood. Geluk er mede!

T. U.

Philanthropie.

't Was in de dagen toen de dieren nog spreken konden (dit om aan te duiden dat 't lang geleden is en om een belangstellingwekkend begin te krijgen, niet om de handelende en sprekende personen te hoonen). In die dagen dan liep ik of een ander of bv. een vorige incarnatie van me te wandelen met een vriend, kennis of neef, die socialist zei te zijn, (of een vorige incarnatie van socialist.) We kwamen een man tegen die met lucifers liep, met het daarbij passend vragende gebaar. De meer verlichten van dezen tijd zullen zich er over verwonderen, dat het noodig was juridisch op te treden en wetgever-verschalkende lucifers te gebruiken, wanneer men wat wil vragen. 't Was echter zoo. Mijn socialistische vriend hield toen ik den man een kleine gave had gegeven een strafpredicatie tot mij en had het over burgerlijke philanthropie, zei dat ik liever mijn geld aan de partijkas moest geven, want al neemt men nu eens aan dat die man eerlijk is, wat geeft het dan nog, sprak van een Napoleon III natuur, zei dat hij aan de Danaïden hun stomiteit zou vergeven, dat ze geen bodem in hun vat hebben gefabriceerd, maar dat hij het van mij, terwijl de socialisten de planken al aan 't pasklaar maken waren, onverantwoordelijk vond om nu nog met water aan 't knoeien te gaan en niet te wachten om hen te helpen. Ik zou nog meer van zijn redenatie kunnen vertellen, maar ik geloof dat die algemeen genoeg bekend is en dan mijn vertaling zou zijn. Genoeg dus we liepen verder, spraken even over 't mooie weer, verkiezingen enz., toen hij na een tijdje mij een gulden of vijf te leen vroeg. Misschien werkte 't voor dien tijd vrij hooge bedrag er toe mee, maar zeker is 't dat ik niet direct besluiten kon en zei: Maar m'n waarde, denk even na — als de straks besproken bodem in 't vat zit, geloof jij dat dan de productie niet voldoende geregeld is — vind jij nu eigenlijk zelf niet beter dat ik 't aan de partijkas leen of de rente er van geef? — 't Antwoord handelde over misplaatste quasi-leukheden, geen laars van 't socialisme snappen, verrek.

Er zijn vele reïncarnaties noodig geweest om me te overtuigen dat ik den lucifersman niets had moeten geven, dat ik ongelijk had, ja, soms lijkt het wel of de laatste hand aan die overtuiging leggende er nog niet geweest is.

Zeker — 't geeft niets door aalmoesen, of hoe dan ook aan philanthropie te doen, 't werkt mee tot instandhouding juist van de armoede, die men bezoekt of voorgeeft te bestrijden. En als we al 't groote lijden zien om ons, in de wereld, dan is dat kleine beetje dat we door philanthropie verzachten niets — waartoe dat weinige? Dan zien we wel dat we dieper moeten gaan naar den oorsprong en dat we meer doen om 't leed te verzachten door den strijd mee te strijden, aan de organisatie der arbeiders mee te werken, dan één ongelukkige te steunen. — En toch, er is iets wat tot de naar mijn oordeel lauwste en meest natuurlijke dingen behoort. Ik bedoel de minachting, waarmee door socialisten op „burgerlijke philanthropie” wordt neergezien. Ik reken niet mee de ploertige wijze waarop soms philanthropie in 't algemeen beschouwd wordt als: baantjesjagerij, zucht naar populariteit, een bestrijdingswijze die zijn equivalent vindt in die van burgerlijke kant ook gebruikt. Beide partijen zullen wel eens gelijk hebben, maar niet zooveel dat generaliseeren gewettigd is. Ik bedoel meer de hautaine minachting de spot of wel goedige uitlacherij, waarmee zooveel wat op philanthropie of verteedering des harten lijkt, wordt ontvangen.

Want daarin is miskenning van het enig bestaanbare sentiment, van de liefde, zonder welke ook 't socialisme

niet is. Er zijn drie wegen om tot het socialisme te komen. De eerste is die van den haat, de weg van den onderdrukte van den loonslaaf, die 't lijden van zich en zijn klasse voelt en in 't socialisme het duurzame middel tot redding ziet, de tweede weg is die der liefde van hem die 't lijden ziet om zich en in 't socialisme 't afdoende middel tot bestrijding daarvan. De eerste en de tweede weg zijn in wezen dezelfde, zijn beide de wegen van 't gevoel, beide van de liefde. De derde weg is de weg van 't verstand, de weg, die hij gaat die de maatschappij bestudeert, die in 't socialisme de toekomst ziet die gewonnen wordt door de logica. Die den weg der liefde gaat zal vragen wat hij gedaan heeft om zich den eere naam socialist toe te eigen (Barthold Meryan), de denker zal zich socialist noemen, zooals hij kort te voren Hegeliaan heette, misschien later eens solipsist zal zijn. Die den weg der liefde gaat zal gevoeld hebben en naar oplossing gezocht, ook wanneer een wijze 't philosophische deel weggeredeneerd zal hebben zal 't sentiment blijven bestaan.

De ware socialisten zijn den weg der liefde gegaan, door liefde tot het denken en weten gekomen, waarom miskennen ze dan zoo dikwijls 't sentiment der burgerlijke philanthropisten?

Ik bedoel natuurlijk niet de baantjesjagende, luitjes kruipende, in allerlei commissiën zittende, fancy-fair op open schalen een rijksdaalder en in dichte bussen een knoop gevende philanthropie, maar de echte menschenliefde. Deze, die toch ook kind van de liefde is, wordt miskend omdat het verstand haar leermeester niet was, in plaats dat men haar verstand tot leermeester geeft.

't Scheen absurd en verkeerd om liever aan een partijkas te geven dan aan een vriend, die er om vroeg. Toch is voor velen, even verkeerd, om een arme niet te helpen. En is er in wezen niet veel overeenkomst? De een is een vriend en de ander een vreemde — maar neen geen vreemde.

Voor die den arme ziet en nog niet veel gedacht heeft voor dien is hij het lijden, niet een willekeurige arme man, maar de incarnatie van 't lijden, 't eenige voor hem bestaande dat is 't niet-vreemde; want dit lijden zal ieder kennen of bij ondervinding of door mededeeling en op 't oogenblik ziet hij 't daar. 't Gevoel om dit lijden te willen verzachten is natuurlijk en aangeboren, wat of 't is doet er niet toe, noem 't liefde. Om dat gevoel te onderdrukken is alleen door gewoonte mogelijk, omdat gewoonte elk gevoel verzwakt. Maar als gewoonte 't gevoel laat bestaan, dan is philanthropie of socialisme er 't uitvloeisel van. 't Verstand maakt van philanthropisten socialisten. Toch zal de philanthropist dichter bij 't socialisme staan dan de verstandsocialist, die door denken alleen er toe gekomen is, en wiens gevoel door gewoonte verzwakt is, immers de eerste heeft het noodzakelijk sentiment, de tweede niet.

Tusschen philanthropie en anarchisme van de daad is een groote overeenkomst. Beiden zijn de niet door 't verstand geleide uitingen van één sentiment, van de in-wezen-één-zijnde liefde en haat. Beiden zijn de eerste stap en de voornaamste in de richting van 't socialisme en zooals altijd is de hevigste strijd tusschen de dicht bij elkaar staanden. En alle drie zijn noodig omdat ze elkaar kunnen aanvullen en verbeteren, 't socialisme dat wel eens vergeet een kind van de liefde te zijn en te veel wijsgeerig stelsel wil wezen (alsof wetenschap groter was en de meerdere van de liefde); de beide anderen om 't onevenredig sterke sentiment, dat door verstand groeien kan tot 't krachtigste middel om 't lijden te bestrijden.

ZESMEL.

Naar aanleiding van de kritiek op het Mengelwerk van den Almanak.

Een kritiek op het mengelwerk van een studenten-almanak, moet uitsluitend zijn een beschouwing van de ingezonden en opgenomen stukken.

Tot staving van een oordeel is het gewenscht enkele zinnen of regels aan te halen, maar nooit mag de criticus den inzender een pluimpje geven, of hem hemelhoog verheffen om eigenschappen waarvan het bestaan niet blijkt uit de inzending.

Stel u voor: ik voel in mij allerlei mooie eigenschappen, waartoe soms worden gerekend een groot leed, een zware strijd, een weemoedige berusting enz.

Stel u voor: ik ga trachten in schrift aan anderen een indruk te geven van de teedere gevoelens, van de heftige emoties, die in mij omgaan ten gevolge van die edele eigenschappen. Daartoe maak ik dan een dragelijk opstel

of gedicht. Daarin is echter niet zóveel weergegeven als ik gevoel of meen te gevoelen, misschien zelfs heelemaal niet veel. Maar nu is er een die mij kent, die met mij dweept, en tegen me opziet, en al mijn groote eigenschappen nog door een vergrootglas beziet. Als die zoo'n stuk leest en weet dat het van mij is, begrijpt hij natuurlijk al heel gauw wat mijn bedoeling is; mijn stuk ziet hij niet meer, maar nu mezelve en al die mooie eigenschappen met dat vergrootglas. Hij denkt bij iedere regel iets veel mooiers dan er in ligt. Mooier dan er in ligt, want anders zou een ander het er ook in vinden.

Het omgekeerde komt ook voor, waarvan depreciatie het gevolg is.

Deze beide dingen doen zich bij de jongste almanak-critiek voor.

Ik weet niet wie „Strijd” is, maar wel weet ik dat J. F. L. in zijn sonnetten veel meer ziet dan ieder ander die hem niet kent, en ik vermoed dus dat zij elkaar wel kennen, en dat Strijd iemand is waartegen hoog opgezien wordt door den criticus. Men leze zijn prachtige toelichtingen bij de aanhalingen. Dit zelfde geldt ook voor „een visite”. De schrijver geeft blijken een fijn opmerker te zijn. Ik geloof hem wel te kennen, en vind dit stuk lang zoo mooi niet als vroegere van hem, en ook niet een van de beste stukken van dezen almanak. Ik geloof dat in dit geval juist door die vroegere stukken J. F. L. is geïnspireerd bij zijn lofbetuiging.

Volgens mijn idee had Vr. er ook wat beter af kunnen komen. Dit doet me juist aan dat omgekeerde denken n.l. dat criticus en schrijver elkaar ook kennen maar dat de eerste den ander, om welke reden dan ook, nu juist niet veel eerbied of hoogachting toedraagt.

Ik wil natuurlijk niet zeggen dat J. F. L. in een der hier opgenoemde gevallen bewust onoprecht is geweest. Maar over het algemeen vind ik het gevaarlijk de critiek over almanakmengelwerk op te dragen aan menschen die jong en tevens ontwikkeld zijn, vooral op litterair gebied, omdat ze al gauw te hoog opzien tegen de ouderen en sterkeren in hunne vrije richting, en daarentegen andersdenkenden te laag schatten.

Daar de kritiek wel de instemming zal gehad hebben der overige redacteuren, begin ik te vreezen, dat de krachtige stroom, die sinds eenigen tijd de Delftsche geest verfrischte zal gaan verdrogen, daar de jongeren bezig zijn hun flinke voorgangers tot apostels te verheffen, die ze blindelings volgen, wat ook al niet tot heil dier voorgangers is, terwijl ze op deze manier gevaar loopen hun eigen frissche oorspronkelijkheid te zien verloren gaan.

C. S.

Over het bewaren van onze individualiteit.

In antwoord op het „Naar aanleiding...” des Heeren C. S.

Mijn eerste idee bij het lezen van het stuk des heeren C. S., was, er alleen dit op te antwoorden, dat de heer C. S. zich blijkbaar vergist in de appreciatie van mijne beschouwing van het Mengelwerk. Ik ben me niet bewust, ook niet na mijn geschrijf ernstig aan de meening des heeren C. S. getoetst te hebben, iets anders te hebben geschreven, dan een beschouwing van de verschillende stukken, die in het mengelwerk voorkomen en hoop een voldoende mate van objectiviteit te bezitten om dit te kunnen doen onafhankelijk van mijne sympathiën of antipathiën voor de personen die deze geschreven hebben. Dat de heer C. S. en anderen, mijne opinie over verschillende stukken niet deelen is een verschijnsel, dat eenvoudig op een verschil van smaak berust. Wat ik gaf was mijn persoonlijke meening, niets meer en als zoodanig heeft natuurlijk ieder het recht er een andere op na te houden, mits hij ook mijn recht op een eigen opinie erkent. Ik zou hiermee kunnen eindigen, wanneer de heer C. S. niet in de laatste zinsnede van zijn stuk, mijn geschrijf ging beschouwen als uitvloeisel van een verschijnsel, dat zich thans algemeen onder de jongeren schijnt te openbaren, namelijk, dat ze in hun vereering voor enkele ouderen, in hun mooi-vinden van wat deze doen, hunne individualiteit zouden verliezen en zonder oorspronkelijkheid, waardeeloze navolgers dier ouderen zouden worden.

Waar dit een verschijnsel is, dat ook mij in den laatsten tijd getroffen heeft, niet alleen, maar waartegen ik ook reeds in eigen kring was te velde getrokken, ben ik den heer C. S. dankbaar voor zijne opmerking en wil gaarne met hem strijden om deze vijand onzer oorspronkelijkheid ten onder te brengen.

Dit geeft mij aanleiding om iets te schrijven over het bewaren van onze individualiteit.

In het feestnummer van *Propria Cures* trof mij het volgende citaat:

„Al wat voorkomt uit het innigste wezen des menschen is individueel en als zoodanig is het ten scherpste vijandig, niet alleen aan al de anderen, maar ook aan de vereeniging van allen...”

Dit geloof ik, dat zeer juist formuleert een der grootste gevaren, die het studentenleven oplevert, vooral voor hen, die betrekkelijk jong aankomende, zoekende naar een levensstijl, een richtsnoer voor hunne daden, hier vinden een aantal menschen, dit in hun optreden blijk geven zich deze reeds veroverd te hebben. Hunne krachtige individualiteit, werkt meesleepend; zij zien in het bewust handelen dier menschen een openbaring voor zich zelf en zonder in zich te hebben, de overtuiging, het gevoel dat tot die daden dreef, zonder den strijd gestreden te hebben, die aan die sterkeren hunne levensovertuiging schonk, zonder dat hetgeen ze doen voortsproot uit het innigste van hun wezen, gaan zij handelen of trachten te handelen als deze.

Dit is een verschijnsel, dat zich vrij algemeen bij den een sterker bij den ander zwakker voordoet; bij deze uit het zich door het navolgen in fuiven en het gebruiken van studentikoze uitdrukkingen van een of ander fuitype, dat hem in zijn jolige studentikositeit een ideaal student toescheen, bij een ander weer zien we het navolgen van de nevelmenschen (en beter naam hiervoor ontbreekt me) in hun spontaniteit en praedomineeren van 't gevoel; een derde weer poseert zonder ooit degelijke studie van organische maatschappij-ontwikkeling gemaakt te hebben voor sociaal-democraat, kortom voorbeelden te over van menschen, die zonder dat inderdaad hun handelen voortspruit uit hunne individualiteit, doen als door-hun-hoog-gestelde personen bij wie dit wel het geval is.

En hierin schuilt een groot gevaar, zoowel voor de personen zelf als voor onze gemeenschap. Het is toch van het grootste belang, zijn individualiteit zoo veel mogelijk tot ontwikkeling te brengen. Een daad, die men alleen doet omdat men haar in een ander bewondert, is daarom reeds leelijk, dat juist het mooie van die daad zat in het oorspronkelijke, in het voortvloeien uit de individualiteit, van wie haar het eerst deed. Waar juist onze studententijd de tijd moet zijn van de krachtigste levensuitingen, maken we ons op die manier tot poppen, tot clowns.

Wij, die het leven in den volsten zin te grijpen hebben wij die meer dan iemand anders in de gelegenheid zijn ons voor te doen, ons te geven zooals we zijn, vermoorden op die manier het mooiste wat in ons is.

Ieder mensch toch heeft behalve een zekeren aanleg en een zekere voor-liefde tot een bepaalde levensrichting nog een intuïtiefweten van zekere dingen van 't leven. Dit samenstel vormt zijne individualiteit.

De eerste twee zijn dingen die door het verstand kunnen worden gekweekt. Door denken, door 't overwegen van utiliteitsgronden, kan men komen tot een aantal levenswijsheden, tot een maatstaf van de waarde van zijne daden tot een moraal.

Maar toch kunnen duizend menschen het hierover volkomen eens zijn, kunnen volkomen dezelfde maatstaf voor hunne daden gebruiken en toch ontzettende verschillen opleveren in hunne uitingen. Dit komt doordat ze, ofschoon in aanleg en voorliefde gelijk, verschillen in dat intuïtief iets dat juist het essentiele van hunne persoonlijkheid uitmaakt.

Dit nu is iets wat zeer gemakkelijk verloren gaat, als men begint het te verkrachten en toch is het eigenlijk het mooiste van ons wezen, ja, vormt het essentiele van ons leven. Zonder dit zijn we feitelijk dood. Zie in de koude maatschappij een aantal kruidenierstypen en dergelijken, die leven en handelen volgens de moraal van een-verdienstelijk-lid-der-maatschappij-zijn, maar wat zijn het voor kerels. Dood zijn ze als pieren!

Maar wij, wij moeten leven, niet opofferen onze individualiteit, niet allen gelijk trachten te worden aan (resultaat gewoonlijk: parodiën worden van) een zeker type. Maar ieder ontwikkelende het mooiste wat in hem is, juist zooveel mogelijk trachten onszelf te worden.

Leven toch is niet steeds gelijk blijven, maar sluit in zich een voortdurend veranderen, zoo mogelijk een voortdurende groei. Zoodra we daarom bepaalde daden onder bepaalde omstandigheden als goed, als mooi gaan beschouwen is de veranderlijke factor uit het leven weggenomen, gaan we eenvoudig handelen als automaten, die als op een bepaald knopje wordt gedrukt een bepaalde beweging uitvoeren.

Ik vind het bijvoorbeeld mooi als iemand in een opwel-

ling van ontzettende lol op zijn hoofd gaat staan, maar zoodra dit een gewoonte wordt, zoodra anderen dit gaan navolgen wordt het ridicuul. Men kan geen spontane „zoo-maare” dingen doen, of men moet noch denken om effect op andere menschen, noch weten dat het spontaan is.

Een levensbeschouwing mag, kan, nooit een stelsel zijn, mag niet een aantal daden prijzen, andere afkeuren. Er moet daarin een veranderlijke factor blijven, onze individualiteit. Deze kunnen we eerst in ieder speciaal geval in rekening brengen, maar zoolang we werkelijk leven, zal deze ons ook nooit in de steek laten. En dan is er nog een ding dat ons in deze veel kan helpen, dat is zelfkennis.

J. F. L.

Commentaar.

„Les lois de Newton”.

Geen goed Muzelman denkt zich een werk goed zonder daarbij 'n commentaar. Zoo óók C. V. Dat is zijn zaak. Waarom? Hoor hier:

C. V. was dan diep bedroefd. Waren dat Menschen! Kruipe Dieren... De Evolutie...

Ik ben dan diep bedroefd geweest om 't door mij waargenomen zoo-weinig-begrijpen der... „Lois de Newton.” Ik spreek nu nog niet eens van die 't vonden idioot — da's idioot! En ook niet van wie meenden, dat ik zei: „dat alles viel!” Van Eeden had gelijk.... de Middeleeuwen vatten méér, van... Newton. Newton wát! Wát Newton! Keppler, Ptolemaeus en de rest — om 't even!

Maar de beschuldiging: onzedelijk, van fatalist moest ik verduren. Nu zag je 't duidelijk: ik was mis... fichu!... Dat noem ik lezen! Intellectueelen... Over de anderen spreek ik niet, natuurlijk niet. 't Is hier alleen de kwestie van „de schoen”...

En o! ik, die de menschen liéf heb, hun Geluk wil en hun Cosmos en hun Waarheid — die niet kan zijn voor hen: onzedelijk. En hier het Offer, hier de... Commentaar!!! Want o! ik háát gecommantaar!... Mais avec ça, que voulez-vous...

Ik gaf niets anders dan 'n ... schijn: drie levensrichtingen.

1. Theosophie (dat maar héél even);
2. Realiteit
Geluk
Gezondheid
3. Fatalisme.

} Evolutie;

De eerste verwierp ik als hebbend wel veel moois, maar zijnde „te” en daardoor ziekelijk en bovendienlijk.

De tweede, mijn Idee, de mij gedachte Waarheid.

De derde viel ik aan als 't niets-en-alles, maar had die in m'n Dokter lief: zijn Géést!...

Ik houd van Idealisme, mits reëel — ik zelf ben veel vroeger wel onreëel geweest: omgeving, school — nu heb ik Darwin, Zola. De Waarheid:... „het ontstaan der soorten,” en ... „la Terre.” Wij moeten zijn reëel, gelukkig en gezond in Evolutie. Wel hoog, maar niet „te” hoog, niet boven Dier, al zijn we 't hoogste Dier. En „lois de Newton” niet, want we zijn: Leven!

Of ook weer wèl, wel... „lois de Newton.” Want Newton is het Identieke, dat alles zegt en niets....

Ik zal je groeten!...

C. V.

In het oorspronkelijk stuk 3e regel van onder staat: Alle Wee... lees: Alle Idee.

Naar aanleiding van de Corpsvergadering.

De quaestie zelf had weinig om 't lijf, de vraag was of er met één of twee bussen zou gestemd worden, maar ze gaf aanleiding tot vrij merkwaardige beschouwingen.

't Bleek op dien bewusten avond dat wij, a. s. ingenieurs, een praktischen blik hebben, ook waar 't verkiezingsmanoeuvres geldt.

't Bleek dat in deze quaestie althans partijbelang en overtuiging nauw met elkaar verwant zijn.

't Bleek dat wat iedereen rechtvaardig vond, 't eenige was wat de wet niet toestond.

't Bleek dat wij aan juridische gevatheid te kort schoten

om de wet, die algemeen als hinderlijk en voor dit oogenblik als onrechtvaardig beschouwd werd, voor deze verkiezing buiten werking te stellen.

't Bleek dat de legende van geen-partijen-in-'t-Corps nog altijd rondwaart in de brein van sommigen, die met beminnelijk optimisme de zaken precies zien zooals zij 't wel zouden willen.

Genoeg, er werd met één stem meerderheid besloten om met 2 bussen te stemmen en de gehouden stemming ongeldig te verklaren.

Voor 't volgend jaar zal hoop ik de wet duidelijker zijn en geen verschillende interpretaties toelaten.

v. d. B.

Vergadering omtrent het Voorstel Meyll.

Van de tweehonderd menschen die schriftelijk als hun wensch te kennen gaven, dat er aan de P. S. colleges zouden gegeven worden in Logica en meta-physica, waren er nauwelijks veertig aanwezig.

Meyll droeg aan Rosenwald de leiding der vergadering over en beide lichtten de wenschelijkheid van genoemde colleges toe, wezen op het gemis aan filosofie bij onze al te konsekwent doorgevoerde vak-opleiding. Dit gemis werd zoo sterk gevoeld dat het reeds tot uitingen en verzoekschriften had aanleiding gegeven (1895 verzoekschrift aan Bolland van Heldring e. a.) Thans was de behoefte in zoo ruimen kring gevoeld dat de redelijke wensch een gerechtvaardigde eisch was geworden. Van den anderen kant werden wij achtergesteld bij andere academies, terwijl de regeering niet angstig behoefde te zijn iets nieuws in te voeren waar op buitenlandsche polytechnische scholen de filosofie werd gedoceerd als verplicht leervak.

Na eenige discussie werd met algemeene stemmen goedgekeurd, dat aan den Hoogleraar-Directeur de volgende motie zou worden toegezonden:

De Algemeene Vergadering van 6 Febr. 1900 overwegende:

dat de Directeur der Polytechnische School in de eerste plaats dient gekend te worden, verzoekt Z.H.G. wel kennis te willen nemen van haar streven tot verkrijgen van colleges in de Logica en Metaphysica aan bovengenoemde Instelling en haar in dit haar streven te willen ondersteunen.

Voor de samenstelling van een request, te richten aan den minister van Binnenlandsche Zaken, werden als commissie benoemd Meyll, Rosenwald en Th. van der Waerden.

Wij dringen bij de belangstellenden erop aan dat zij zullen verschijnen op de eerstkomende vergadering, waar het request zal worden behandeld. Th. v. d. W.

Berichten en mededeelingen.

S. D. P. C.

Donderdag 8 en 15 Februari, ten 8¹/₄ uur: Lezing van DR. H. GORTER, over „Philosophie en Socialisme”, bij KRUIF, Stationskoffiehuis. Entrée / 0,50.

VERGADERING

van belangstellenden in het verkrijgen van philosophiecolleges aan de P. S., Dinsdag 13 Februari a. s., 's avonds ten 8 uur in „Eensgezindheid”.

CORRESPONDENTIE.

S. J. R. uw stuk te laat ontvangen, blijft liggen voor volgend nummer. Spoedige beterschap!!

ADVERTENTIEN.

Bij H. D. TJEENK WILLINK & ZOON te HAARLEM verscheen:

Prof. R. DOZY,

HET ISLAMISME.

DERDE DRUK.

Herzien en bijgewerkt door

MR. H. W. VAN DER MEY.

Prijs ing. f 2,90; geb. f 3,40.